

transparant

EDITORIAAL

De periode rond Allerheiligen was onze hoofdstad het decor van een groot evangelisatiecongres. De stad als uitgelezen plaats om te laten zien waar het christendom voor staat, wat we te bieden hebben aan menselijkheid, welke inspiratie ons uitdaagt en draagt om dit werk te doen en vol te houden. De stad als de plaats bij uitstek waar niet alleen mensen, maar ook culturen, mentaliteiten, werksferen, handelaars, ideeën, religies en overtuigingen elkaar tegenkomen en met elkaar worden geconfronteerd. Het is de plaats waar grote politieke, sociale en economische beslissingen worden genomen en waarop de blik van velen is gevestigd. In het kader van het congres werd de mens in Brussel terug in het middelpunt geplaatst. Uiteindelijk zijn het de mensen die de stad maken tot wat ze is. En daar was het allemaal om te doen op dat congres: tonen wie de mens is in de stad en waartoe die mensen in staat zijn als ze gedreven worden door een inspiratie van humanisering en met elkaar aan de slag gaan. De stad is in die zin nooit een neutraal domein. Ze is een plaats waar het leven in al zijn facetten gezien kan worden en opgetild kan worden. Ze is een plaats die nooit stilstaat, die steeds in beweging is.

Maar zo eenvoudig en rooskleurig is het natuurlijk niet. Brussel behoort tot de rijkste regio's van de wereld. Nochtans leeft meer dan 10 % van de inwoners van die stad onder de armoedegrens. We hebben ondertussen ook in de nieuwsberichten te horen gekre-

gen dat het laatste cijfer, bij de bevolkingsgroepen van Marokkaanse en Turkse afkomst nog veel hoger ligt: meer dan 50 % van hen haalt het Europese minimumloon niet. En ook zij zijn talrijk aanwezig in Brussel. De kloof tussen rijk en arm is in Brussel – zoals in vele grote steden – zichtbaar aanwezig. Een hele uitdaging aan de Kerk om in de bestaande spanning te blijven staan en er daadwerkelijk aanwezig te zijn.

Een stad is ook een plaats van de tegenstelling van mogelijkheid tot ontmoeting tussen mensen en culturen en de vervreemding die er welig tiert. Ontmoeting is maar mogelijk als we vertrouwde domeinen durven verlaten, als we aangereikte, veilige kaders overstijgen en als grenzen voortdurend verlegd worden.

Een stad is in de bijbel ook metafoor voor de plek die ons beloofd is, en waarvan we hopen en geloven dat we er ooit zullen arriveren en dat het leven er goed kan zijn. De heilige stad wordt ze soms genoemd. In het bijbelse boek van de Openbaring worden de nieuwe hemel en de nieuwe aarde gesymboliseerd door de heilige stad, het nieuwe Jeruzalem dat zal neerdalen en zal zijn als 'Gods woonplaats onder de mensen' waar Hij alle tranen zal wissen uit de ogen van mensen. (Opb 21, 1-4) Ook Jesaja, de profeet uit het Eerste Testament, schreef zijn visioenen over de nieuwe stad neer, en Gods wil die de ontwikkeling van een rechtvaardige stad, van de stad van vrede, inspireert. Want heilig is een stad maar als ze eten en drinken geeft aan haar inwoners, als recht en gerechtigheid het halen, als vrede haar deel is. Dan zal de stad 'Geliefde' heten, 'Nooit verlaten stad'. (Jes 62,12) En in psalm 122 klinkt een

vreugdevol bedevaartslied bij het betreden van de stad Jeruzalem. Het is een plaats waar God zijn blauwdruk van een menswaardige samenleving ziet gerealiseerd. Met in het centrum

de stoel van het recht, centraal geschiedt het recht voor elke mens. Ook de mens die wij liever niet zien: de verdrukte, de arme, de zieke en bejaarde, de eenzame, de vluchteling, de thuisloze, ... De heilige stad is een concrete plaats op deze wereld die laat proeven welke gestalte de hemel heeft.

Velen kwamen naar Brussel, om te zien hoe God werkzaam is in mensen in de stad, hoe God recht doet aan alle mensen in de stad. Om te ervaren hoe rechtvaardigheid te doen is en telkens nieuwe gestalten krijgt. Om te horen hoe vrede haar deel kan zijn. En om te vieren in het perspectief van een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Jong en oud, man en vrouw, rijk en arm, vreemdeling en autochtoon, ze vonden elkaar in de stad en weten nu weer dat ze samen moeten werken aan een heilige stad, aan een plaats die leefbaar is voor iedereen. Het is beemoedigend de veelheid te zien en te weten van elkaar waar we mee bezig zijn. Het is goed dat mensen op die volgehouden manier voor elkaar, in parochies en in andere verbanden, een leefbare plaats creëren. Het komt er nu op aan het geziene elan verder uit te houden en telkens opnieuw op te bouwen. Dit kan mogelijk worden dankzij de ruimte die wordt geboden aan alle mogelijke charisma's van gedreven mensen en dankzij de 'liefde die gekruid wordt met de saus van de dwaasheid'. (Marguerite Barankitse)

Lea Verstricht

De jeugdbewegingen

Het voorbije jaar heeft het IPB zich gebogen over de rol van jeugdbewegingen in de samenleving en hun verhouding met de ruimere kerkgemeenschap. Uit dit proces is een werktekst opgesteld die de relatie tussen beide kan verstevigen.

Het IPB onderstreepte naar aanleiding van de Dag van de Jeugdbewegingen ook het verlangen van de jeugdbewegingen om een lokaal netwerk uit te bouwen. Het IPB wil die droom ten volle en van harte ondersteunen. Het IPB wil daarbij onderstrepen dat het bestaan als jeugdbeweging zélf een uitdrukking is van een christelijk project dat de zoektocht naar wat belangrijk is voor mens en samenleving vandaag kan uitdrukken. Beginselen als gemeenschap vormen, oog hebben voor zwakken en kansarmen, voor jongeren van allerlei pluimage, en niemand uitsluiten in hun beweging, zijn getuigen van een grondhouding die in onze samenleving niet meer als vanzelfsprekend wordt ervaren. Op die manier is hun aanwezigheid een voortdurende confrontatie met en een bewustwording van wat er gebeurt in onze samenleving. Daarom ondersteunt het IPB hun werking van harte en wil het de droom van een lokale integratie mee onderschrijven.

Het IPB roept daarom alle verantwoordelijken van plaatselijke geloofsgemeenschappen (priesters, parochieassistenten en pastorale werkers, diakens, proosten, godsdienstleerkrachten, religieuzen, catechisten, leden van parochieteams, enz.) op om het gesprek met de jeugdbewegingen te voeren. De IPB-werktekst kan een goede handleiding

zijn om dit gesprek op gang te brengen of bepaalde punten onder de aandacht te brengen. De vertaling naar de concrete realiteit dient wel ter plekke te gebeuren. Die is te zeer afhankelijk van de eigenheid van mensen en gemeenschappen. In dat gesprek is het belangrijk dat ruimte wordt gegeven aan de eigen wijze van kerk-zijn van een jeugdbeweging zonder hen meteen structureel vast te zetten. Het is namelijk in hun 'verantwoordelijkheid in vrijheid' dat hun project ten volle kan slagen.

Het IPB wenst die dialoog alle succes toe! En zo wil ze haar dankbaarheid uitdrukken naar de jeugdbewegingen. Als stimulans en als ruggesteun drukken we hier de eerste helft van de werktekst af. Het zijn de eerste vier punten die als leidraad kunnen dienen voor een eerste gesprek. Het vervolg verschijnt dan in het volgende nummer van Transparant, met enkele getuigenissen uit de jeugdbewegingen zelf. De werktekst is ook op vraag te verkrijgen op het secretariaat van het IPB.

Jeugdbewegingen - IPB. Statement/Werktekst

Op 8 oktober 2005 organiseerde het IPB een Forum dat in het teken stond van de dialoog met de Vlaamse katholieke jeugdbewegingen. Bij deze ontmoeting werd duidelijk dat de jeugdbewegingen en het IPB inzake de actuele ontwikkeling van Kerk en samenleving op vele vlakken dezelfde visie en bekommernissen delen. Dit overleg gaf aanleiding tot onderstaande werktekst, die als basis kan dienen voor verder overleg in het IPB, in de verschillende jeugdbewegingen en op verschillende niveaus van Kerk en samenleving.

1. Het IPB gelooft in de zinvolheid van het jeugdwerk dat zich tot doel stelt jongeren in hun vrije tijd samen te brengen voor activiteiten die gebaseerd zijn op specifieke waarden en gebruik maken van specifieke methoden.
2. Het IPB onderschrijft dat de christelijk geïnspireerde jeugdbewegingen als volwaardige elementen van de kerkgemeenschap erkend moeten blijven en dat het voor de Kerk belangrijk is om daarin te blijven investeren.
3. Het IPB onderschrijft de algemene doelstelling van de jeugdbewegingen om jongeren op te voeden tot bewuste en verantwoordelijke leden van de samenleving. Een goed voorbeeld is het jaarthema 2005-2006: "VerdraaiDe wereld", dat de uitdrukking is van een gezamenlijke bekommernis van de jeugdbewegingen voor de Noord-Zuidverhoudingen. Ook in de aandacht voor het milieu en andere thema's wordt de verantwoordelijkheid aangescherpt.
4. Het IPB onderschrijft ten volle de beleidsoptie van non-discriminatie, waarbij jeugdbewegingen zich open stellen voor alle jongeren zonder onderscheid van stand, huidskleur, cultuur, religie, levensbeschouwing of geaardheid - uiteraard binnen de geest en de eigen doelstellingen van elke jeugdbeweging - en waarmee de jeugdbewegingen model willen staan voor een samenleving die niet discrimineert en waar waarden als solidariteit en verdraagzaamheid, diepgang en authenticiteit op de voorgrond staan.

Ze is er! Nieuwe brochure

Toen het TGL-nummer *Kerk in Beraad* verscheen, lieten we verstaan dat aan het inhoudelijke proces, dat in het IPB was gegaan - en dat zijn weerslag kreeg in het themanummer van TGL - een werkboek zou gekoppeld worden om dit proces ook in andere groepen mogelijk te maken en te begeleiden. En eindelijk is het zover. Het is een brochure geworden die als leidraad kan dienen voor een zestal bijeenkomsten over de maatschappelijke contexten, spiritualiteit, geloven en engagement. Ze kreeg de titel mee: *Geloven in perspectief*. Een werkboek over spiritualiteit, geloven en engagement. De inhoud is als volgt op-

gedeeld:

Inleiding: Geloven in perspectief

1. *De tekenen van de tijd - de maatschappelijke contexten*
2. *Kansen voor spiritualiteit?*
3. *Van spiritualiteit naar christelijk geloof*
4. *Kerk en kerkbeleving*
5. *Geloof en Kerk in de samenleving*
6. *Engagement en verantwoordelijkheid*

Ze is bedoeld voor mensen die zich inlaten met gelovig aanwezig zijn in de wereld; of voor groepen die concreet met kerkopbouw bezig zijn. We denken hierbij aan degenen die zich engageren in de 'traditionele' structuren binnen de Kerk, zoals

de parochies en federaties en allerlei werkgroepen. Maar ook in het gezin, de school, de kliniek, het bedrijf of in de organisatie kan een gesprek hierover op gang gebracht worden. En ook in gespreksgroepen, vormingsbewegingen, liturgische projecten of denkgroepen die zich meer in de marge van de bestaande structuur bevinden of zich daar helemaal buiten willen plaatsen.

Het is een brochure waar de spanning tussen leven en geloof niet uit de weg wordt gegaan. Ze kan misschien wel woorden krijgen, of een ander perspectief bij het

Uitnodiging 50 jaar CIL

Op 9 december viert het CIL (Conseil Interdiocésain des Laïcs), de Franstalige zusterorganisatie van het IPB haar 50jarig bestaan. Ze omschrijft zichzelf als een instantie van reflectie, overleg en als stem van geëngageerde leken in de

Kerk en de samenleving. Net als het IPB is het CIL in Wallonië een unieke plaats waar leken in al hun diversiteit elkaar kunnen treffen. Omdat leken geroepen zijn om thema's op het snijvlak van Kerk en samenleving ter harte te nemen, is het ook passend dat het CIL haar jubileum viert in de vorm van een reflectiedag. De titel ervan luidt: *Chrétiens dans une société sécularisée. Défis à relever par les catholiques.*

Wie het volledige programma van de dag wil kennen en zich eventueel wil inschrijven, kan dit via cil@cil.be of www.cil.be. Kostprijs voor een ganse dag: € 10.

Het belooft de moeite te worden.

Het IPB en het CIL samen op een stand in Brussel-Allerheiligen 2006

Tijdens het allerheiligencongres in Brussel stonden het IPB en het CIL samen op een stand. Zij presenteerden hun werking en lieten mensen kennismaken met de thema's die de voorbije jaren aan bod zijn gekomen. Het viel op

doorwerken van de brochure. Het IPB krijgt ook graag feedback als het proces gegaan is.

Praktische informatie

60 bladzijden + 20 blz. bijlagen
kostprijs: € 5 exclusief verzendingskosten

Bestellen?

IPB-secretariaat, Guimardstraat 1,
1040 Brussel · Tel: 02/509 96 87
e-mail: IPB@interdio.be · www.ipbsite.be
Contactpersoon
Lea Verstricht, stafmedewerker IPB

dat ook buitenlanders sterk geïnteresseerd waren in een werking van en met leken. Mensen uit Boedapest (ter voorbereiding van het congres in hun stad in 2007) en uit Canada (waar ze zo een organisatie niet kennen) lieten duidelijk verstaan dat zo'n overlegplatform tussen de verschillende geledingen in de Kerk gemist werd. Ook werden we door vele passanten aangemoedigd om verder te werken en thema's aan de orde te brengen die elders weinig plaats krijgen. Op dergelijke momenten worden we ons weer bewust van de uniciteit en het belang van het IPB. Het deed deugd!

Tentoonstelling in de Brusselse kathedraal: een onontkoombaar lied voor eenheid

Wie tijdens de eindejaarsperiode op zoek is naar een originele bezinning op wat licht geeft in onze samenleving, kan de tentoonstelling bezoeken in de Brusselse kathedraal. Van 16 november 2006 tot 7 januari 2007 worden daar de menora-schilderijen van Jean Paul Léon tentoongesteld. In de persmap lezen we:

De menora vormt in de schilderkunst van Jean Paul Léon een lichaam dat zich opricht, een 'menselijke architectuur' die de geschiedenis van gedaante laat veranderen, een licht dat ons geheugen aanscherpt. Een bezielde skelet dat in een andere scène het portret wordt van een volk die de geschiedenis van onze moderniteit markeert.

De tentoonstelling is te bezichtigen van 8.00 tot 18.00 uur, met uitzondering van de liturgische diensten in de kathedraal. Meer info: www.cathedralestmichel.be/index.php

A N T E N N E N Z E N D E R

In deze rubriek zoeken we uit wat is opgevallen in de maatschappij de voorbije maanden. En waar we onze aandacht op gevestigd houden.

Zorgwekkende wapenexportvergunningen

Op 20 oktober 2006 hield het Vlaams Vredesinstituut een conferentie over 'Vrede en economie'. Tijdens deze conferentie stelde het Vlaamse Vredesinstituut zijn eerste rapporten voor. Daaruit blijkt dat Vlaanderen in juli en augustus 2006 tweemaal een uitvoervergunning gaf met als bestemming Israël. Het gaat om de uitvoer van infrarood- en warmtebeeldapparatuur met als eindgebruiker de Israëlische overheid. Gezien de inval van Israël in Libanon in juli 2006 zijn deze exportvergunningen geenszins vanzelfsprekend. Het Vlaams Vredesinstituut verwondert zich ook over deze exportvergunningen omdat in de periode tussen september 2003 en augustus 2004 twee vergunningen met als bestemming Israël werden geweigerd. In het eerste geval, de uitvoer van licht militair materieel voor een Israëlische handelaar, werd de weigering niet gemotiveerd. In het tweede geval, de aanvraag van een doorvoervergunning van een helikopter

voor de Israëlische industrie, werd de vergunning geweigerd om inhoudelijke redenen. Er werd immers gevreesd voor een verergering van de spanningen of voor een verlenging van een gewapend conflict en er werd rekening gehouden met het risico dat de goederen intern zouden worden afgeleid of wederuitgevoerd. Een andere reden waarom de recente exportvergunningen niet vanzelfsprekend zijn, is de resolutie die in mei 2005 in het Vlaams Parlement werd goedgekeurd waarin werd opgeroepen wapenexportlicenties aan Israël met de nodige omzichtigheid te behandelen. In het bureau van het IPB werd de bezorgdheid over de recente wapenexportvergunningen naar Israël uitgesproken. Als christenen willen we onze stem in het maatschappelijk debat laten klinken. We drukken daarmee ons streven naar geweldloosheid en vrede uit.

Frans Ieven

IN 'T VIZIER

Jong en bewogen

Interview met Griet Peters, verantwoordelijke pastoraal KLJ

Griet Peters werd enkele maanden geleden verantwoordelijke voor de pastoraal in KLJ (Katholieke Landelijke Jeugd). Wij waren nieuwsgierig naar hoe zij haar taak ziet en concreet invult als jonge vrouw die op de stoel van de vroegere proost komt te zitten.

Dag Griet, wie ben jij eigenlijk?

Ik ben Griet, vanaf mijn elfde in KLJ en in dat midden groot geworden. Ik ben nu nog altijd, op mijn 25ste, als vrijwilliger geëngageerd in de lokale afdeling. Ik ben dan, toen ik al Godsdienstwetenschappen studeerde in Leuven, opgepikt voor de werkgroep jongerenviering in Limburg. Daar had ik de taak om bezinningen en vieringen mee uit te werken. Na mijn studies ben ik nog werkzaam geweest in de Universitaire Parochie in Leuven en in het VSKO (Vlaams Verbond van Katholieke Hogescholen). En daartussen kwam dan de vraag vanuit KLJ. Ik heb nog wel even getwijfeld omdat men iemand vroeg van 30 of ouder, maar door de stimulans van mensen in mijn omgeving ben ik toch maar ingegaan op de vraag. Sinds 16 juni zit ik hier.

Mijn eerste grote opdracht kwam al na twee weken: samen met een groep van 22 jongeren naar Lourdes voor 7 dagen. Het is goed dat die opdracht zo vroeg kwam. Ik werd er meteen ingegooid en het heeft veel energie gegeven. Veel van die jongeren noemen zich niet noodzakelijk gelovig. De motivatie om mee naar Lourdes te gaan was de traditie die in hun afdelingen nog bestond om Lourdesreizen aan te bieden via een tombola. Maar na enkele gesprekken, en een gezamenlijk spel met geloofsvragen had ik door: er leeft wel wat in KLJ en daar wil ik mee op weg.

Zie jij een verschil met andere jeugdbewegingen?

In KLJ bereiken we veel jongeren die in een TSO/BSO opleiding zitten en dit vereist een eigen aanpak. Voor veel van die jongeren is de KLJ-werking een hefboom om dingen ter sprake te brengen, zeker wat betreft zingeving of geloof. En die dingen moeten dan ook concreet worden gemaakt en *to the point* worden aangepakt. Dat maakt het extra boeiend.

Wat zijn je sterke kwaliteiten? Of welke kwaliteiten moet je in deze job extra aanspreken?

Creativiteit. Elke keer opnieuw moet je op weg gaan en uitzoeken wat het meest interessante pad is om te volgen. Voorgekauwde dingen werken gewoonlijk niet. Het is durven loslaten van wat vertrouwd is, om elders weer verder te gaan.

Het is als het ware een avontuur: je weet wel waar je begint maar niet waar je uitkomt. En het is belangrijk om het pastorale luik op een eigentijdse manier in te vullen. Ik denk dat dit laatste eigen is aan het werken met jongeren. Het is belangrijk om impulsen aan te bieden die uitdagend genoeg zijn om verder te gaan dan waar ze nu staan. Het komt er dus vooral op aan een kader aan te bieden waarmee de lokale afdelingen zelf aan de slag kunnen gaan. Zo was mijn eerste publicatie een map met tips voor zingevingsmomenten op kamp. Zij gaan dan zelf aan de slag om zo'n moment op te zetten.

Kun je al enkele bouwstenen of fundamentelementen noemen die essentieel zijn voor jongeren van vandaag?

Een heel belangrijk gegeven is de verbondenheid die jongeren ervaren in de beweging. Een jeugdbeweging nodigt daar sowieso toe uit. Maar extra stimulansen zijn bijvoorbeeld de sportfeesten en de kampen. In een groep waar verbondenheid aanwezig is, zitten meer kansen om zingeving ter sprake te durven/kunnen brengen. Daarvoor is de veiligheid in de groep wel essentieel.

Hoe kan je die veiligheid bewerkstelligen?

Ik denk dat de deelnemers moeten voelen dat er een stevig geloof aanwezig is bij de begeleider. Tegelijk komt het er op aan om methodieken te vinden die de veilige sfeer ondersteunen. Het zit dan in heel kleine dingen soms. Zo geven wij een type agenda van een vergadering mee, waarvan het eerste punt steeds 'welkom en gebed/bezinning' is. Het feit dat je dit blijft benoemen maakt dat de ruimte die hiervoor wordt vrijgemaakt als vanzelfsprekend wordt ervaren.

Ik vind het tegelijk ook wel belangrijk om het uitdagende karakter van geloven naar boven te halen.

Zijn er naast de verbondenheid ook inhoudelijke aandachtspunten? Wat is er bijvoorbeeld blijven hangen van een thema als VerdraaiDe Wereld?

Als KLJ zijn we verkocht. Dit wil zeggen dat we een Fair Trade Jeugdbeweging willen worden, we willen daar werk van maken de komende maanden. En ook in de plaatselijke afdelingen merken we toch wel een bewustere omgang met de wereld.

Dit jaar is het jaarthema fun@KLJ, met aandacht voor de omgang met massamedia. Hier willen we bijvoorbeeld de aandacht trekken op groepen die niet meekunnen met de 'multimedia-race', of we blijven het belang van persoonlijke contacten onderstrepen naast de virtuele wereld. Er

is dus wel degelijk aandacht voor waarden die niet expliciet aan de K gelinkt worden maar er wel mee te maken hebben en die het klimaat scheppen waarbinnen rond levensbeschouwing kan gewerkt worden.

Zie jij in KLJ een trend aftekenen voor een Kerk die toekomst heeft? En zo ja, wat zijn dan klemtonen die gelegd moeten worden?

De verbondenheid waarover ik sprak is van fundamenteel belang. Niet alleen binnen de jeugdbeweging maar ook daarbuiten. Waar jongeren zich thuis voelen, zijn echte levende gemeenschappen. Dat zijn gemeenschappen waar mensen samen op weg gaan, waar ze steun vinden bij elkaar, waar ze op adem kunnen komen. En dat is meer dan één maal per week samen in de kerk zitten. Er heerst een sfeer van 'iedereen is welkom' waar hij of zij ook staat.

En verder denk ik dat er echt gezocht moet worden naar een nieuwe taal die verstaanbaar is. Ik bedoel niet dat alles moet uitgelegd worden: het symbool moet in zijn kracht kunnen staan zonder daarvoor al te veel woorden te gebruiken. Maar het gaat om een manier van spreken. Bijvoorbeeld: 'Uw Rijk kome' is een taalvorm die niet meer gehanteerd wordt en daardoor ook moeilijk begrepen. Het is belangrijk dat woorden een wereld oproepen waardoor mensen zich geraakt weten. Ik heb hiervoor ook geen pasklare antwoorden, en ik wil zeker niet alles zomaar overboord gooien. Maar enkel de traditie als argument gebruiken om praktijken te bestendigen maakt dat die traditie wel eens dood zou kunnen afsterven, afgesneden van een leefwereld.

Waar zie jij uitdagingen voor jou als jonge vrouw in het vak?

Op de eerste plaats wil ik mijn plaats ontdekken binnen de Landelijke Beweging, binnen KLJ en binnen de Groene Kring (beroepswerking). Ik wil vooral de mensen leren kennen met wie ik mag samenwerken en ik hoop dat zij mij ook leren kennen zodat een vruchtbare samenwerking tot stand kan komen. Als leek is dit niet steeds evident. Een proost wordt nog altijd geassocieerd met een priester. En als vrouw wordt het er niet gemakkelijker op. Het vrouw-zijn speelt zeker mee in de vraag wanneer nu de proost gaat komen. Maar ook dit gegeven is een wederzijds zoekproces voor de hele beweging. Ik hoop dat ze ook mij gaan zien als iemand die garant kan staan voor inhoud en vertrouwen. Want uiteindelijk gaat het in onze job toch minstens evenveel om de persoon als om de functie.

Heel veel succes met je zoektocht en met KLJ.